

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 10 յանդիս և գաւառացի համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ. գաւառական օրա-տարութեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժա-նորդք ալ կընդունուին:

Լրագրոյ վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ռիգա փառա խան Թ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր հա չը տրուիր: Երանուցման առաջ մեկ անգամի համար 3 դրոշ է. աւելի անգամի համար սակարկութիւն կըլլայ:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Արևելեան հորիզոնին վրայ երկու պղզ-տիկ ամպ կը նշմարուի, կըսէ Էքսփրէս, որոց մին է Թուրքո-Հնդկական սահ-մանագլխի խնդիրը, և միւսը՝ Շէյխ Ու-պէյտուլլահի խնդիրը:

Արտաքին գործոց նախարարը, իւր խորհրդական Տասևան էֆենտի, Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա, Պ. Բուենտու-րիօթի և իւր քարտուղարը, Թուրքո-Հն-դկական խնդրոյն լուծման համար կի-րակի օր Դեսպանատնով ըրին:

Յայտ յանդիման կերևի այժմ թէ Բ. Դուռը այս խնդիրն երկու տէրութեանց համաձայնութեամբ կարգադրել կուզէ, և ոչ իսկ մեծ տէրութեանց միջամտու-թեանը յանձնել կը ժողովրդէ: Այս նը-պատակաւ առկա ձեռքով չորս դեր-քերու մասին վերստին զիջում ըրեր է:

Իտալական դեսպան Գորթի կոմսը կիրակի օր Դեսպանատնով հրաւիրեց վերստին այս խնդրոյն կարգադրութեան համար. սակայն կերևի թէ դեսպանը Սաիտ փաշայի և Պ. Բուենտուրիօթի մէջ գոյացած վերջին համաձայնութե-նէն տեղեկութիւն չունէին:

— Երկրորդ խնդիրն է արևելեան սահմանագլխի խնդիրը, ուր Շէյխ Ու-պէյտուլլահ երկդիմի դերք մը բռնած է: Կը վախճուի որ այս ընթացքը օտար տէրութեան մը միջամտութեան և գոր-ծունէութեան պատճառ կը լինի:

— Առաջին՝ նախարարը, Արտաքին գործոց նախարարը, Ասիմ փաշա և Տէր-վիշ փաշա շաբաթ իրիկուն եգիպտական խնդրոյն վրայ երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցան:

— Աւտորիտ և Ռուսիոյ դեսպաննե-րը Արտաքին գործոց նախարարին հետ տեսակցութիւն ըրին կիրակի օր:

— Աւտորիտ դեսպանը Առաջին նա-խարարին հետ ալ տեսակցեցաւ:

— Թայիզ կըսէ թէ Անգլիա Եգիպ-տոսը այնպիսի եղանակաւ մը պիտի վե-րակազմէ որ ոչ մէկուն վնաս չպիտի տայ և ոչ ուրուք դիւրագոյնութիւնը պիտի վերաւորէ:

— Եգիպտական խնդիրը քրեթէ վեր-ջացած ըլլաւ, կը վախճուի որ ուրիշ խնդիր մ'ալ կը ծագի այս օրերս Արևե-լից մէջ, որոյ հօղը խնդիրներու մասին շրաշգրտաբար շատ բարեբեր է:

— Մէքէէի էմիր Ապաիւլ Մուխթար 2է յը պաշտօնանկ ըլլաւ, Շէյխ Ապ-տուլլահ փաշա Մէքէէի էմիր անուա-նեց է:

Կը կարծուի թէ Արապիի արաբական խալիֆայութիւն մը հիմնելու գաղափա-րը և այս առթիւ շարունակ Ապաիւլ Մուխթարի անունը յեղեղելը պատ-ճառ եղած են այս պաշտօնանկութեան:

Ապաիւլ Մուխթար փաշա Թաիֆի զինուորական կառավարչին կողմանէ ձեռ-բակաւորէ է:

— Եգիպտոսի մէջ իրաց վիճակը գո-հացուցիչ է:

Հեռագիրը ծանոց թէ բարեկարգու-թիւնը և ապահովութիւնը Գահիրէի մէջ վերահաստատուելու և ժողովուրդը խումբ խումբ Գահիրէ վերադառնալ սկսել է:

Խըրիֆը ալ երէկ Գահիրէ մտեր և ժողովուրդեան եւանդադին համակրու-թիւնը վայելել է:

— Հաւանական կը թուի ան պաշ-տօնեայ Հաւան Ֆէհմի էֆենտի վէշի-րութեան աստիճան բարձրացաւ:

— Նախորդ Առաջին նախարար Ապ-տուլլահի փաշայի 15,000 դահական ամսաթուղակ սահմանուեցաւ:

— Պաթուկ շոգենաւը բաւական ուխ-տաւորով ձիւտէ մեկնեցաւ Թուրքի օր:

— Ֆուստ փաշա դեռ կիրակի օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ վիէնայէն, և ուղղակի Երուզղ գնաց իւր ճամբոր-դութեան վերաբերեալ տեղեկութիւն-ներ հաղորդելու համար վեհ. Սուլթա-նին:

— Ճէրիտէ կըսէ թէ հին չափերը և կշիռները ժողովելով, բոլորն ալ տասնոր-դական դրութեան պիտի վերածուին:

— Ներքին գործոց նախարարին կող-մանէ գաւառաց կառավարիչներուն ուղ-ղեալ շրջաբերական մը ու է անձի հը-րութիւն հաւաքել կարգելու, բացի ա-նոնցմէ որոնք կայսերական հրովարտակ և առաջին նախարարին կողմանէ հրամա-նագիր ունին ի ձեռին:

— Վեհ. Սուլթանին առաջին սենե-կապետ Մահմուտ Համաի փաշա աւելոր հասակի մէջ մեռաւ կիրակի առաւօտ և մարմինը Սուլթան Մահմուտ Բ. ի դամբարանի շրջապատին մէջ թաղուե-ցաւ հանգուցեալ Խալիլ Շէյխի փաշայի և Ապաիւլ փաշայի միջև:

Թաղման հանդիսին ներկայ գտնուե-

ցան Խարէտտին փաշա, Աքիֆ փաշա, Նուսրէթ փաշա և այլք. հանգուցեալը բնիկ վրացի էր:

Հանգուցեալը Սուլթան Ապաիւլ Մէ-հիտի օրով սենեկապետի պաշտօն կը վա-րէր:

— Թուրք լրագիրները Արապիի դէմ շարունակ յօդուածներ կը գրեն և բա-լոր շարեաց պատասխանատու կը համա-րին զայն:

Վազըթ կըսէ թէ Արապի եթէ մահ-ուան պատիժ չը կրէ Անգլիոյ միջամտու-թեան շնորհիւ, կասկած կայ որ ապրո-տամբութեան մասնակցող բոլոր սպայները մի և նոյն գլխութեան տրտմանն:

Վազըթ կը յուսայ որ Անգլիա ապրո-տամբութեան մէջ գտնուող օտար ըս-պայներուն պատժուելը պիտի պահան-ջէ:

— Կիրակի օր Ֆէնէրի նորակառօյց վարժարանին բացման հանդէսը կատա-րեցաւ ամենափառաւոր շքով:

Ս. Պատրիարք Հայրը առաւօտուն Ս. պատարագ մատոյց և յետ աւարտման եկեղեցւոյ քահանայապետական զգես-տով դպրոց դնաց եկեղեցականներէ և ազգային երեւելիներէ շրջապատեալ, ուր տաճկերէն և յունարէն լեզուաւ ա-տենաբանութիւններ եղան:

Կարգացուած տեղեկագրէն կը հա-կցուի թէ սոյն վարժարանին շինութեան համար երկու միլիոն դահական խոր-ճուել է, որոյ մեծագոյն մասը Ժ. Չա-րիֆի վճարել է:

Սոյն դպրոցին մէջ 700 աշակերտ պի-տի կրթուին այս տարի:

— Լարիսա հրատարակեալ յունական լրագիր մը կը գրէ թէ սեպտեմբեր 12ին սահմանագլխը Զորքաի և Թրիքալաի մէջ տեղ Պալատի դիւղին մօտ յունական և օսմանեան զօրաց մէջ հրացանի կռիւ մ'եղեր է, որոյ պատճառը դեռ յայտա-նի չէ:

— Վօլոգի մէջ հետզհետէ օսմանեան զօրք կը հաւաքուի: Էլպասանէն 600 զինուոր զրկուել են և երկու գունդ ձի-աւոր և երկու գունդարտակ թնդանօ-թաձիգ զօրաց կըսպասեն դեռ:

— Մէմօրիալ Տիֆլիսմաթիգ կը գրէ թէ Բ. Դուռը Ժամանակէ մ'ի վեր Պէր-լինի դաշնագրին վերաբերեալ ինչ ինչ խնդիրներու վրայ տէրութեանց օւշադ-րութիւնը կը հրաւիրէ: Բ. Դուռը իւր

պարտականութեանը մեծ մասը գործադրեց. սակայն իրեն նպաստաւոր յօդուածոց գրեթէ ամենն ալ մինչև ցարդ անգործագրելի մնացած են. օրինակի համար Յունաստան, Սերվիա, Պուլղարիա և Դարձատաղ իրենց հարկը կամ օսմանեան ընդհանուր պարտքէն իրենց ինկած բաժինը չեն վճարած:

Մէմօրիւ կըսէ թէ տէրութիւնը վերջիշեալ խնդիրներու կարգադրութեան պիտի ձեռնարկեն ի մօտոյ:

— Նէօլոզոս կըսէ թէ կայս. կառավարութեան կողմանէ Յունաց հիւանդանոցի սահմանեալ նուէրին քանակութիւնն է 180 քաշ հաց և 66 քաշ միս. ընդամենը 1800 ոսկւոյ տարեկան գումար մը:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԻՔ

(Աժանս Էնկլիստը)

Լոնտրա 23 սեպտ.

Ապտէլալ պէյ այս կէս օրէն վերջը սըր Էվլին Վուտի անձնատուր եղաւ:

Տամիէթ ապստամբներէ բոլորովին պարպուած է այժմ: Ապտէլալի բոլոր զօրքերը ցիրուցան եղան:

Լոնտրա 23 սեպտ.

Զօրապետ Վուտի հրամանատարութեամբ զօրաց դուռնը մը թանթա հասաւ, ուր Տամիէթի պահակազօրը հնազանդութիւն յայանեց: Եթէ հարկը պահանջէ, Վուտ զօրապետը մինչև Տամիէթ պիտի երթայ:

Ս. Փէթրսպուրկ 25 սեպտ.

Կայսրը, կայսրուհին և կայսերական ընտանիքը երէկ կէս օրին Փէթերհօֆ հասան:

(Աժանս Հալաս)

Փօր-Սաիտ 22 սեպտ.

Տամիէթ անձնատուր եղաւ:

Ապտէլալ պէյ պզտիկ գնդով մը Գոհրէի կողմը գնաց:

Փօր-Սաիտ 23 սեպտ.

Տամիէթի կառավարիչը այս առաւօտ անձնատուր եղաւ, անգղիական զօրքերը անմիջապէս ներս մտան:

Օտէսա 23 սեպտ.

Օտէսա քօլէրո ծագած ըլլալուն լուրը սուտ կը հանեն:

Աղէքսանդրիա 24 սեպտ.

Խըտիվը վաղը Գահրէ պիտի դառնայ: Գահրէ 24 սեպտ.

Եւրոպացիք գունդագունդ Գահրէ կերթան. ապահովութիւնը անդանօր կատարեալ է:

Լոնտրա 24 սեպտ.

Ուօլսըլէյ զօրապետը և Սէյմուր ծովակալը Եգիպտոսի մէջ ըրած ծառայութեանց ի վարձատրութիւն Ատենակալի և Պարոնի տխուր ընդունեցան:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նորընտիր Վարչական խորհրդոյ անդամներէն Վսեմ Սերվիլէն էֆ. և Մեծ Սենեքերիմ էֆ. Մանուկեան գրաւոր հրաժարական ղրկել են շաբաթ օր:

Սերվիլէն էֆ. շաբաթ օր Պատրիարք

քական Գեր. փոխանորդ հայրը տեսնելով ի Պատրիարքարան, բերանացի ալ յայտնեց թէ Ազգ. Վարչութեան մէջ պաշտօն ընդունիլ անկարելի է իրեն:

Վարչութեան մնացեալ անդամներէն մինչև այս առաւօտ լուր չկար, ոսկայնայն օր յայտնուի. վսեմ զի Նորընտիր Վարչութիւնը ժողովի հրաւիրուած է, ուր ներկայ պիտի գտնուին նաև Մայր Դիւանի անդամը:

Օտարադպի և ազգային նշանաւոր բժիշկներ թուով 8, երէկ Երուսաղէմատուն հաւաքուելով, Ամեն. Եսայի սրբազանի անձին վրայ վիրաբուժական ամենակարեւոր գործողութիւն մը կատարեցին:

Ազգային ուսուցչական մարմինը կարեւոր անդամ մը կորոյս հինգշաբթի օր: Միհրան էֆ. Սըվաճեան որ քանի մը ամսէ ի վեր անողջ հիւանդութեան մը ենթակայ եղած էր և Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ կը դարձանուէր, հինգշաբթի օր իւր մահկանացուն կնքեց ծաղիկ հասկի մէջ. և հետեւեալ օր Հիւանդանոցի երգեցիկ մանկանց առաջնորդութեամբ Պալլէքլըի գերեզմանատուն փոխադրուելով, հոն ամփոփեցաւ:

Յուշալի է որ ազգային դաստիարակներէն և ոչ մին թաղման հանգիստին ներկայ գտնուած չէր:

Հալէպի գաւառական Ընդհ. Ժողովոյ դիւանին կողմանէ Ազգ. Պատրիարքարան զարնուած հեռագիր մը ծանուցանելով թէ Սոյ Ս. կաթողիկոսը մօտեցաւ Հալէպ պիտի երթայ, սակայն ժողովուրդը զայն չուղեր, կը խնդրէ որ բարձրագոյն հրամանաւ Ս. կաթողիկոսին Հալէպ երթալն արգելուի:

Տիգրանակերտի Առաջ. Տեղապահէն Պատրիարքարան ղրկուած գիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն Ս. Կիրակոս եկեղեցին որ անցեալ տարի այրեացաւ եղաւ, այս տարի յուլիս 17 ին վերջստին շինուիլ սկսեց և շինութիւնը բաւական առաջ գացեր է: Ուստի կը խնդրէ օր Ազգ. Պատրիարքարանը շինութեան հրամանագիրը շուտով ղրկէ:

Կը լսեմք թէ Երուսաղէմի վանքէն արտաքսեալ Մկրտիչ վարդապետ և Թօրգարուի նախորդ քարոզիչ Տ. Վարդան վարդապետ Սոյ Ս. կաթողիկոսին հրամանաւ Մարաշ գացեր են Կիլիկիոյ գաւառներուն մէջ պաշտօն վարելու համար:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կերակել առաւօտ Խառնիկիւղի եկեղեցին Ս. պատարագ մատոյց:

Ս. պատարագի տոնէն Կ. Պօլսոյ Պատրիարքի յիշատակութիւնը ն. սրբազնութիւնը հետեւեալ կերպով ըրաւ. «Եւ զարժանաւոր Պատրիարք աթոռոյս Կ. Պօլսոյ շնորհեսցես» և այլն: Եւ երբ Գեր. Նշիլէ վարդապետ Այվազեան ն. սրբազնութեան անունը յիշատակեց իբրև

Պատրիարք, Ներսէս որդագան բարկացաւ և լանդիմանեց զայն. սակայն Ն. Նշիլէ վարդապետ բնականաբար այսպէս պէտք էր վարուիլ, և իւր ըրածը օրինաւորութեան գլխովին համաձայն էր: քանի որ Ներսէս սրբազանի հրաժարականը ոչ Ազգէն և ոչ Տէրութենէն ընդունուած չէ:

Ստուգեցինք որ Դուրեան Արժ. Նշիլէ վարդապետի Սամաթիոյ քարոզիչ կարգուած ըլլալուն լուրը սխալ է. իրաւ է որ տեղւոյն Թուղ. Խորհուրդը զԴուրեան վարդապետ քարոզիչ ընտրած է. սակայն Կոնստանտնուպոլսու օրս չուրժաւ մ'ըրած չէ:

Միւս կողմանէ Պատրիարքի Թուղ. Խորհուրդը Ազգ. Պատրիարքարանի գրաւոր կերպով ծանուցել է թէ Նշիլէ վարդապետի բոլոր պայմանները ինքն ընդունած ըլլալով, յատուկ պատգամաւորութեամբ մը զայն վերստին Պատրիարկ պիտի կոչէ:

Հ. ՕՐԾԱՆԵԱՆ. ԱԶԳԱՅԻՐԾԱՆ ԸՆԹԱՑԻՆ
Ի ԿԱՐԻՆ
Բ.

1882 օգոստ. 7 ի կարին

... Խմբագիր

Առաջին նամակաւ խոստացայ հետըհետէ տեղեկութիւններ հաղորդել Ձեզ քաղաքի ազգային գործոց մօտին Հայր Օրմանեանի ազգամիջաւ գործերն ի լուր աշխարհի հաշակելով. կակօր կատարել խոստումս, թէ և դեռ չեմ տեսած անցեալ շաբթուան նամակի հրատարակութիւնն:

Երբէք Կարին այս աստիճան անկեալ վիճակի մը ենթարկուած չէր որքան Օրմանեանի օրով. և ներկայ պահուս, ինչպէս երկայն ուղևորութենէ մը յետոյ Պօլսո վերադառնալու համար այս քաղքէն անցնող երկու ծանօթ ճանապարհորդներ ևս հաւաստեցին մեզ, ներկայ պահուս կըսեմք, Հայաստանի մէջ չկայ քաղաք մը որ բարոյապէս այնքան ոտորնացած լինի որքան Կարին: Եթէ լրագրապետը և նոցա թղթակիցը բաւական ազգասիրութիւն ունենային, ամեն նկատողութիւն և անձնական շահ առան կօխելով, իրաց այս ցաւալի երևոյթն իւր ծագման ժամանակէն իսկ հրապարակելու և ժողովուրդն ու ազգային Կեդրոնական իշխանութիւնն ի զգուշութիւն և յարթութիւն հրաւիրելու, փոխանակ իւրաց վիճակն «կամօք» վարդապոյն ներկայացնելով իրենց անձնական շահն ազգին կորստեան մէջ որոնելու, տարակոյս չկայ որ իրաց վիճակն այնքան վատթարացած չը պիտի լինէր այժմ: Մեր այս ըսածներ թերևս անհաւատալի թուին ու ձրի զրպարտութիւն համարուին ամենց պարզամտաց կողմանէ. որ չեն ճանաչեր աներբին մարդն» Հայր Օրմանեանի և թերևս լրագրաց ոմանց շուրջը հրատարակութիւններէն նախապաշարուած իբրև ամենամեծ մարդու և առաջին ազգասիրի գաղափար կազմած են այս Գերեջանի վրայ: Ուրեմն

եմ ասկայն ար Պոլսեցի երկու ուղևորներն, Արարհամ էֆ. Այվազեան և Վահրամ էֆ. Մարգարեան, առաւել քան հնգետասան օր մնալով քաղաքս, անձամբ իսկ քննեցին ու տեղեկացան իրաց ստոյգ վիճակին, զոր ի հարկէ ճշգրութեամբ պիտի պատկերացնեն Պոլսոյ մէջ: Այն Պոլսեցիք որոց անհաւատալի կը թուին մեր գրածներն ու գրելիքներն և որոնք հետաքրքիր են իրաց ստոյգ վիճակին տեղեկանալու, թող բարեհաճութիւն ունենան անգամ մը յիշեալ երկու ծանօթ էֆէնտներուն դիմելու տեղեկանալու համար թէ՛ մեր պատմութիւնք զրպարտութիւններ են թէ՛ իրաց ստոյգ վիճակն կը ներկայացնեն: Փափաքելի է որ այս երկու ուղևորք, առանց որ և է նկատողութեան, Պոլսոյ լրագրաց մէջ ժամ յառաջ հրատարակութեան տան իրենց անձնական տպաւորութիւններն ի մտին կարնոյ վիճակին, որով մեծ ծառայութիւն մ'ըրած կը լինին իբր չէզոք անձեր յայտնելով թէ՛ անիրաւութիւնն Օրմանեանի հակառակորդաց կողմն է թէ նորա կուսակցաց կողմն: Մեք չեմք կարծեր որ յիշեալ էֆէնտիք զանցառութիւն ընեն այս օրինակ ազգասիրական պարտականութիւն մը կատարելու կը հաւատամք ընդ հակառակըն որ ուշ կամ կանուխ նոյա «տպաւորութիւններն» պատիւ պիտի ունենամք տեսնել հրապարակին վրայ: Բայց չը կարենալով սպասել օրին, որ թերևս աս.

կաւին բաւական ուշ պիտի ծագի մեզ անյայտ պատճառանօք, մեք կը փութամք ըստ մեր խոստման, «եղելութիւններով» իսկ հաստատել կարնոյ ազգայնոց նիւթական և բարոյական անկումը: Թող յիշեալ էֆէնտիք իրենց տպաւորութիւններն գրած ժամանակ — և տակաւին ով որ հետաքրքրուած է այս հարցով — ի նկատի ունենան մեր հրատարակածներն ու հրատարակելիքներն, և եթէ մեր պատմութեանց մէջ փոքր թիւ մը կամ ուստ մը գտնեն, յանուն ճշմարտութեան և ազգային շահուց թող փութան հերքել:

Սկսինք ուրեմն,

(Վաղը)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վաղը կըսէ թէ Եգիպտոսի վրայ առնուած տեղեկութիւնք ապահովիչ են. տէրութիւնք մէջերնին բանակցելով, Եգիպտոսի նախկին վիճակը վերահաստատել օրոշեր են:

— Եգիպտոսի արդի նախարարութիւնը Եգիպտոսի նաղաղութիւնը վերահաստատելու համար անկեղծաբար աշխատելով, բոլոր Եւրոպիոյ գահաւորութիւն պատճառած է: Իսկ զնախալ եւրոպացւոց տրուելիք փոխարինութիւնը ձեռնհաս մասնաժողովը իւր ներկայ նիստերուն մէջ 23 միլիոն անգղիական ոսկիի հաներ է. ասկայն Եւրոպայէն ձեռնհաս անձինք գալով տակաւին քննու.

թիւն պիտի ընեն այդ գումարը ճշգրտու համար. եւրոպական տէրութիւնք ալ օրոշեր են զայն հատուցանելու միջոցները դիւրացնել:

— Արապիի ազգականներէն Բէշիապէյ անուն անձը յայտարարեր է թէ Արապի, չորս Եգիպտացի սպայ իրեն դէմ գտնագտնելուն համար, զանոնք թուանաւորել տուեր է:

— Վաղը կըսէ թէ Շէյխ Ուպէյ-տուլտհի վրայ պարտած զոյցները չափազանցութիւն են. չէյիսը առ այժմ ուրիշի զնա հասցնելու շնորհք չունի: Նա Վեհ. Սուլթանին պաշտպանութիւնը խնդրած է որպէս իւր տեղը մնայ և հայրենիքէն գուրս թափառելու չը ստիպուի:

— Երեկ կայսերական պալատը նախարարական արտաքոյ կարգի ժողով գումարեցաւ:

— Լրագրաց տուած տեղեկութեանց հակառակ Եգիպտացի բարձրաստիճան սպայներէն Սապիթ փաշա տակաւին գալ չորեքշաբթի Եգիպտոս պիտի մէկնի, և խըտիվին գրոշմագահը պիտի ըլլայ:

— Շիրայէն կալաց գացող և Խինա միթ բարձող նաւ մը, նաւահանգստի պաշտօնէէն հրաման ընդունել է որ անմիջապէս Սե ծով երթայ առանց մայրաքաղաքս խարսխելու:

— Սիկիլիոյ էտնա հրաբուխը այս օրերս սաստիկ կերպով բորբոքել սկսեր է:

Գաւն վայրկեան վերջը Նուար-Պօնթէնի դղեակը կը վերագաւնար:

ԺԵ.

ԽՈՒՋԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Երկու հոգի Բօլանի վերագարձին կապուէին. մին անձկութեամբ և հեծեծանօք իսկ միւսն անհամբերութեամբ:

Ասնք էին Ամէլի և Սըր ճօն:

Ոչ մին և ոչ միւսը վայրկեան մը չէին քնալած:

Ամէլի իւր տառապանքը գրանը աղաղակաւ յայտնեց որ կը գոցուէր ցորչափ Բօլան ասնդուխտի աստիճաններէն վեր կենէր: Բօլան այս աղաղակը լսեց. ուստի չկրցաւ անոր քովէն անտարբեր անցնիլ առանց զանկա քաջալերելու:

— Հանդարտ եղի՛ր, Ամէլի, ես եմ, ըստ անոր:

Անիկո չէր կրնար գուշակել որ իւր քրոջ վախը իր մէջ զատ ուրիշի մը համար էր:

Ամէլի գիշերազգեստով սենեկէն դուրս ցատքեց:

Անոր երեսին գեղնութենէն և աչաց ակօռացեալ լինելէն դիւրին էր գուշակել թէ գիշերը քուն չէր եղած նա:

— Բան մը պտտահեցա՛ւ քեզի Բօլան, պօռաց նա իւր եղբայրը թեւերուն մէջ գրկելով և անհանգիստ սրտով շօշափելով անոր մարմինը:

— Ոչ, բան մը չը պատահեցաւ:

Իւր աչքերը որպէս զի մի գուցէ տեսութենէ զրկուի, կարող չէր նայուածքով ճախրան զննել, որ ուրուականին համար դիւրին իսկ իրեն համար շատ դժուարին կը քալէր:

Ամէն մէկ քայլին կիսնար. իսկ ուրուականը առաջ կերթար:

Ճիւղաղը մտած գրան դիմացի դրանը քով հասաւ. Բօլան մութ անցքին դուռը տեսնելով հասկցաւ թէ սառները պիտի փախչի. ուստի

— Ո՛վ դու, մարդ թէ ուրուական, գող թէ կրօնաւոր, ի՞նչ որ ալ ես, կեցի՛ր եթէ ոչ կրակ կընեմ վերագ:

— Մի և նոյն անձը երկու անգամ չեն սպաններ. և մահը, գիտես աբդէն, հօգիներու վրայ ազդեցութիւն չունի, ըստ ուրուականը խուլ ձայնով:

— Ո՛վ ես դուն, հարցուց Բօլան:

— Ես ուրուականն եմ այն անձին զոր դու կատաղութեամբ այս աշխարհէն խլեցիր:

Երիտառարդ սպան բարձրաձայն խնդաց. այս խընդալը մութին մէջ աւելի աղաղակ հասեց:

— Եթէ ուրիշ յայտնութիւն մը չպիտի ընես, այլ ևս փնտռելու ձանձրութիւնը յանձն չեմ առնուր. կանխաւ կիմացնեմ քեզի:

— Յիշէ՛ Վօքլիւզի աղբիւրը, ըսաւ ուրուականը այնպիսի ակար ձայնով մը որ կարծես թէ այս խօսքն աւելի հաւաչանք մ'էր քան արտասանեալ խօսք մը:

Բօլանի սիրտը պահ մը ոչ միայն տկարացաւ, այլ ճակատէն քրտինք հոսեց. սակայն յեղաշրջմամբ մը իւր բոլոր զօրութիւնն ամփոփելով, սպառնական ձայնով մը ըսաւ:

Ա. Զ. Դ.
ԱՃԱՌՈՒ ՍԻՆՔԼԵՏ

Նորահայն տաճար մը, որ բնակ չը փռ-
տեցներ լաթերը, պաղ ջրով ձեռն նման
կը ճերմակցնէ զանոնք և լուսաբարձին
աշխատութիւնը կէս առ կէս կը պակսե-
ցնէ: Գլխաւոր միտերանոցն է թէ Պօլսոյ
և թէ բոլոր Ասիոյ համար Սուրէնեան
հայկական վաճառատունը Կ. Պօլիս Ա.
լաճա-Համամ Բէթենճիլէր պաշը թիւ
14 մեծ վաճառատունը:

Գործածելու եղանակը նշանակուած է
տպել յայտարարութեան մը մէջ, որմէ
գործածողաց և վաճառողաց կը տրուի:

Ա. Ա. ՍՈՒՐԵՆԵԱՆ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԻՆՈՅ ԵՒ ԵՒՐՈ-
ՊԱԿԱՆ ՈՐԵՆԻՅ ԸՄԻՆԵԱՅ

Կ. Պօլիս, Ալաճա-Համամ Բէթենճիլէր
պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատուն:

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնու-
ւին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակ-
ներն, Սիպերիոյ առաջին կարգի կա-
րագ իւղ, խահուէ, շաքար, պանիր,
ձէթ, բէթուրի կաղ, բրինձ, լուբիա,
սպարմաշէթ մոմ, օսլայ, աճառ, ձիթա-
պառուղ, մաքառնա, բաթթէս, Եւրո-
պայէն յատկապէս բերել տրուած զա-
նազան աղած ձկներ, Մալակայի, Պօր-
տոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քօնեաք
և այլն և այլն:

Գնեցող չափաւորութեան և կշռոց
ճշգրտութեան մասին պատուարժան յաճա-
խորդք ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինին,
վստահ եմք որ ազնիւ ազգայինք այս-
պիսի հայկական վաճառատուն մը պիտի
քաջալերեն, չդիմելով օտարին. որով ի-

րենց գործնական ազգասիրութեան օ-
րինակն ընծայած պիտի լինին:

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արաւար-
ձաններէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարա-
րութիւնք փութով և սովորական ճշգ-
րութեամբ կը կատարուին:

ԿԱՐԵԻՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.

ՔՐԻՑՔՐԵՍԱՆ ԵՂԱՐԱՆ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղաւաճառու-
թեան եւ դեղագործութեան զբաղելով՝ հասա-
րակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն
եկած ջանքը խնայած չըլլալիս յայտնի է մեր
պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յա-
ճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
Ելէնի-Ճամիլի թիւ 26 միտերանոցէն զատնայալէս
Կ. Պօլիս Կամուրջին դիմացը 77 թիւ Ե. Ե. Հ.
Քրիստիան եղբ. Ծանաճաճ դեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքսթիլ) մ'ալ բացած եմք, ուր
Պրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը,
մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
սակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախ-
ուին: Ասոնցմէ զատ, ամեն առեւ գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ
քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի,
ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:

Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով,
աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաս-
տուին: Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վեր-
նայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ու-
րոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժշկի հետ խորհրդակցելու ուղղով անձինք, մեր
դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն: Նոյնպէս մինչեւ ցարդ կառքով պը-
տրտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն
ծանօթ եղող հռչակաւոր ատամնաբոյժ Պ. Կրէ-

կուար Չամբ եւ Ֆոքա եղբարք եւս, մեր դե-
ղարանին վրայ մեր կողմանէ իրենց վարձուած
տեղերէն մէջ ամեն օր կը գտնուին:

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթք.
Արապեան ալ որ իւր ճարտարութեամբ ա-
մենուն ծանօթ եղած է, ամեն կիրակի օր
ժամը 4 էն մինչեւ 8 իրեն ներկայացող հի-
ւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու:
Դարձեալ միւս օրերն ալ շառուօտեան ժամը
5էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յար-
գոյ հասարակութեան իմաց կուտանք:

Ի Լ Ա Ն

Էթէտէն պէտու մին զայրը լիագաթ չալ
չուպ մէ յտանէ կէթիւրմիշ օլտըղմ, վէ էլտէ
կէթիւրի մէրթէպէ միւշթէրիլէրմի խօշնուս
իտէճէք տ'րէճէտէ նամը աճիղիլէ օլարադ, Հա-
ճի Գըրիս ֆապրիգասընըն հալիս գուրու իւ-
ղիւմ մասթիգասը, վէ էնվաի իքսիլի իլէ, Իգ-
միլ, վէ Ս. յվալըք, վէ Սագըզ մասթիգալարը,
նըն տէրէճէ տէրէճէ պուլընտըղընտան, վէ
պաշգա ալա աղսթոս շարապընըն տախի էս-
կի, պէեաղ վէ սիեան նէվէրիլ տախի պուլըն-
մագտա օլտըղընը թէշրիֆ պուլեուրամագ գաթ-
լէրի խօշնուս իտէճէկիմի արդ իտէրիմ:

Պէյօղլու Կալաթա Սարայը գարչըսընտա
նուլէրօ 260 Պետրոս Տուտղեան:

Ստանալուտա էմթաա Կէօմրիկիւ գարչըսըն-
տա Պուղտայճը խանընտա նուլէրօ 1 Հաճի
Գըրիս:

Սամաթիատա Թրանվայ ճատտէսիտէ գարա-
ղօլ գարչըսընտա նուլէրօ 189 գաղինօտա:

Սամաթիատա Հաճի գատըն մաշէլլէթիտէ
Սարաֆ Ակոք սօգաղընտա նուլէրօ 8 գա-
ղինօտա:

ՏԵՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Իգալ փաշա խաւս թիւ 14

— Վերջին անգամ մ'ալ, ո'վ դու, ուրուական թէ
մահկանացու, պառաց Բօլան, կիմացնեմ քեզ սր եթէ
լինծի չըսպասես, կրակ պիտի ընեմ:

Ուրուականը բնաւ ձայն չը հանեց և ճամբան շա-
րունակեց:

Բօլան պահ մը կեցաւ հարուածը ճշդելու համար.
ուրուականը իրմէ տասը քայլ անդին էր: Բօլան վստահ
էր իւր ձեռքին. քանի մը վայրկեան առաջ գնտակը
ինքը գրած էր ատրճանակին մէջ. սակայն անգամ մը
ևս նայեցաւ հասկնալու համար թէ լեցուն էր:

Երբ ուրուականը նեղ անցքին միջին կամարին ներ-
քեւ կը մտնէր, Բօլան ատրճանակը պարպեց:

Բոցը կայծակի նման լուսաւորեց նեղ ճամբան,
ուր շարունակեց ուրուականն իւր յառաջխաղացութիւ-
նը առանց արտաքիւլու կամ ծանրացնելու:

Յետոյ մուլթը վերստին կոխեց այնքան սաստիկ որ-
քան էր լոյսը քիչ մ'առաջ:

Ուրուականը նսեմատուներ կամարին ներքեւ անե-
րեթթ եղած էր:

Բօլան զհետ պնդեցաւ, երկրորդ ատրճանակը ձախ
ձեռքէն աջ ձեռքը փոխադրելով:

Մակայն այս շարժումը թէև սուղ միջոցի մէջ ե-
ղաւ, բայց ճիւղաղ բաւական ճամբայ վաստակած էր.
Բօլան նեղ անցքին ծայրը զանիկա տեսաւ, քայլերը
բազեց և հոն հասած ատեն ուրուականը ջրաբարի
դրան ետին աներեւոյթ եղած էր:

Բօլան քայլերուն արագութիւնը կրկնապատկեց.
իրեն այնպէս եկաւ թէ ուրուականը գետնին աղիքնե-
րուն մէջ կորուսած էր:

— Ստանալու եղած լինիս, գարձեալ պիտի
հասնիմ քեզ, ըսաւ Բօլան:

Եւ ատրճանակը երկրորդ անգամ պարպելով, բո-
ցով և ծուխով լեցուց այն ստորերկրեայ ճամբան ուր
ուրուականն աներեւոյթ եղած էր:

Երբ ծուխը փարատեցաւ, Բօլան զուր տեղը փն-
տըռեց. անիկա մինակ էր:

Բօլան գետնափոր տեղին մէջ ցտաղեց կատաղա-
բար մռնչելով. իւր ատրճանակին ծայրովը պատերը
զննեց, ոտքովը հողին զարկաւ. ամեն տեղ հողը և քա-
ղը հաստատուն առարկայներու ձայն հանեցին:

Ուստի ջանաց անցքով միտութեան մէջ օրոնել.
սակայն լուսնոյ տկար լոյսը ջրամբարին առաջին աստի-
ճաններէն անդին չէր անցներ:

— Ահ, պառաց Բօլան, ջահ մը, ջահ մը:

Ոչ ոք չը պատասխանեց իրեն, բաց ի ակի մը կար-
կաջէն որ երեք քայլ անդին կը հօսէր:

Հասկցաւ որ երկարատեւ հետադադարութիւնն աւե-
լորդ էր, գետնափոր տեղէն դուրս ելաւ, վառօդ լե-
ցուց ատրճանակին մէջ և պարապ տեղը պարպեց:

Յետոյ եկած ճամբէն ետ դարձաւ, սեղանատուն
հասաւ և եկաւ կեցաւ հոն ուրկէ ճիւղաղին ետեւէն ին-
կած էր:

Հօն սպասեց:

Սակայն գիշերային ժամերը սահեցան գացին և
առաւօտեան ժամերն սկսան յաջորդել. արշալոյսը մե-
նաստանին պատերը լուսաւորելու կուգար:

— Երթա՛նք, ըսաւ Բօլան. այս գիշեր բան մը չը
կըցինք ընել, թերեւս ուրիշ օր մը՝ երջանիկ ըլլա՛նք: